

Posudek vedoucí práce

ŠUDÁK, Patrik. *Rétorické dovednosti lektorů dalšího vzdělávání*. Praha, 2023. 85 s., 2 přílohy. Diplomová práce (Mgr.). Univerzita Karlova, Filozofická fakulta, Katedra andragogiky a personálního řízení. Vedoucí práce: PhDr. Olga Běhounková, Ph.D.

1. Obsah a struktura práce

Autor si pro svoji diplomovou práci zvolil oborově relevantní, avšak odborníky méně diskutovanou problematiku rétorických dovedností ve vztahu k lektorské práci. Svým zaměřením je tato problematika interdisciplinární, tedy netýká se pouze andragogiky a vzdělávání dospělých, ale z pohledu profesionalizace lektorské práce ji lze považovat za nosnou. Rozvojem a nepodceněním svých rétorických dovedností mohou lektori dalšího vzdělávání přispět k zdokonalení svého jednání a vystupování před účastníky dalšího vzdělávání.

Práce je rozdělena do pěti samostatných kapitol, Úvodu a Závěru. Má logickou strukturu, která respektuje téma práce, a formálně je vhodně členěna. Autor v Úvodu práce prezentuje teoretický rámec práce a přehledově uvádí hlavní prameny, ze kterých čerpal. Jako cíl své práce si určil „...analyzovat způsoby, kterými lektori mohou své rétorické dovednosti rozvíjet tak, aby komunikace mezi nimi a účastníky vzdělávání byla na profesionální úrovni a efektivní.“ (s. 7) V prvních třech kapitolách postupně definuje profesi lektor/lektorka dalšího vzdělávání, následují teoretická východiska rétoriky, v rámci kterých je pozornost věnována paraverbálnímu projevu a dále je charakterizován řečnický projev lektora dalšího vzdělávání, jeho druhy, fáze a oblast jeho rozvoje a tréninku. Součástí práce je autorovo kvalitativně zaměřené šetření, jehož cílem je „...analyzovat přípravu lektorů dalšího vzdělávání v jedné z oblastí lektorských kompetencí, kterými jsou rétorické dovednosti...Dílním cílem šetření je zjistit, zda existuje korelace mezi vnímanou důležitostí rétorických dovedností a způsobem jejich tréninku a přípravy na vzdělávací akci (s. 59) a závěrečná Diskuse. Součástí práce jsou dvě přílohy.

2. Odborná úroveň

Oblast rétorických dovedností tvoří nezanedbatelnou součást kompetencí lektora dalšího vzdělávání. Nelze opomenout autorovo zaujetí řešenou problematikou, nejen v rámci jeho osobní profesní zkušenosti v oblasti prezentačních dovedností, ale zejména v oblasti zpěvu a dechových technik.

Kvalitním lektorem se člověk narodí zřídka, do role úspěšného lektora zraje a na jeho cestě mu pomáhají nejen kurzy lektorských dovedností, ale především pravidelný trénink. Na specifickou oblast tréninku rozvoje rétorických dovedností se autor zaměřil a věnoval mu pozornost jako v teoretickém rámci (kap. 3), tak ve svém empirickém šetření.

Cíl práce je autorem formulován srozumitelně, opírá se o teoretický rámec práce. Podle mého názoru zvolil cíl adekvátně v souladu s oborovým zaměřením katedry a směřoval ho do oblasti tréninku rétorických dovedností lektora dalšího vzdělávání. Důležitými východisky k jeho dosažení jsou kvalifikační standard lektora dalšího vzdělávání dle Národního pedagogického institutu (NPI) a kompetenční požadavky na lektora dalšího vzdělávání dle NSP. Autor zajímavě sumarizoval dějiny rétoriky, složky rétoriky s orientací na paraverbální složku komunikace a oblast řečnického projevu lektora dalšího vzdělávání. Vymezil zde všechny klíčové termíny a pracoval při tom s relevantními aktuálními prameny. Výhrady mám k citační normě, kterou autor v textu nedodrhuje dle požadavků katedry. Při parafrázích není vždy explicitně uveden autor či autorka použitého zdroje.

S ohledem na cílovou skupinu respondentů volil kvalitativní šetření, pro jehož účely stanovil tři výzkumné otázky. Odpovědi na ně hledal s pomocí scénáře k rozhovoru o 14

otázkách a 17 podotázkách, celkově zjišťujících deset znalostních oblastí. Autor realizoval rozhovory se 14 lektory dalšího vzdělávání a výstupem jsou zajímavá data, která potvrzují význam tréninku rétorických dovedností v rámci přípravy a rozvoje lektora dalšího vzdělávání. Kvalitně zpracoval výsledky šetření a kapitolu Diskuse.

Jako vedoucí práce pozitivně hodnotím vzájemnou spolupráci, časté konzultace a jejich reflexi v textu.

3. Práce s literaturou

Soupis bibliografických citací obsahuje oborově relevantní prameny. Autor shromáždil přes šedesát titulů, z nichž dvanáct tvoří anglicky psané tituly. Použité zdroje spadají do oblasti andragogiky a vzdělávání dospělých, komunikace, rétoriky, etiky a institucionálních pramenů (zejména NPI a NSP), které popisují kompetence a kvalifikační standard lektora dalšího vzdělávání.

Autor v diplomové práci nepracuje s použitými prameny důsledně a odchyluje se od požadované citační normy. U parafrází není zcela jasné, kdy a jaký zdroj byl použit, i když je znatelná snaha autora všechny použité zdroje v textu odkazovat a uvádět je v Soupisu bibliografických citací.

4. Grafické zpracování

Grafický styl je jednotný, úprava stránek i nadpisů kapitol je kvalitní. Autor se v celé práci soustředí na psaný text, uvádí dvě tabulky (s. 43, 72) a jeden obrázek (s. 51).

5. Jazyková úroveň

Autor ve svém textu používá přiměřené jazykové prostředky, které byly předmětem četných konzultací s vedoucí práce s cílem vyhovět formálním požadavkům. Výsledná podoba textu je čtivá a srozumitelná. Až na drobné korekturní záležitosti k práci nemám větších připomínek.

6. Podněty k rozpravě

- Co považuje autor za hlavní dosažené výsledky svého kvalitativního šetření, jak podle jeho názoru pokrylo mezeru v dosavadním stavu poznání řešené problematiky a jaké nové informace byly získány?
- Vede dle autora povinná a jednotná certifikace lektorů dalšího vzdělávání k nárůstu kvality? Dokázal by autor uvést srovnání z jiných profesí nebo oblastí, kdy jednotná certifikace pomohla, nebo naopak uškodila?

7. Závěrečné hodnocení práce

Práce poskytuje sumarizaci poznatků k řešené problematice. Autorovi se podařilo doložit důležitost verbální a neverbální komunikace ve vzdělávacím procesu a upozornit na význam rétorických dovedností a jejich tréninku pro práci lektora dalšího vzdělávání. Práce splňuje požadavky na ni kladené. Vzhledem k problémům s parafrázemi ji doporučuji k přijetí k obhajobě s klasifikací „**velmi dobře**“.

V Praze 31. 8. 2023

PhDr. Olga Běhouňková, Ph.D.